

Szerkesztőség és kiadó hivatal

S. János utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

HIRDETÉNYEK,

Előzetési pénz és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szeptemberi részét illető
minden közlemények ideintézendők.

Hiányzó levelek csak ismert kszektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre

postán küldve

Egész évre	10	ft	—	kr.
Félévre	5	ft	—	kr.
Negyedévre	2	ft	50	kr.
Egy óra	1	ft	—	kr.

Hirdetési díj:

öt-hasábpetsztor egyszeri beiktatásáért 5k.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltér 4 hasábpetsztorért 20 kr.

Hirdetést vagy reklamot magában foglaló
újdonság sora 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Szombat, Junius 9.

III. szám.

A parlament évi mérlege.

Az öt éves mandatummal választott országgyűlés első ülészaka be lett rendezve s hosszabb közbeeső szünet nélkül utána mindjárt megnyitott a második ülészaka.

Már maga ezen körülmény nagyobb komolyság s erélyesebb tettvágy jelét adja a jelenlegi magyar parlamentnek, szemben a múltal. Az első hosszú parlament első ülészaka tényleg dus mértékben betartotta azt, a mit a képviselői mandatum meghosszabbításának szószólói az ekként alapjában reformált törvényhozás felől ígértek s valamint minden pártban voltak hívei a mandatum meghosszabbításának, és a nagy többség, mely az ide vonatkozó törvényt megszavazta, a ház összes pártjaiból képződött, ugy azon érdemből, hogy a ház nívauja emelkedett, méltósága s teremtő ereje nagyobbodott, minden pártnak, egyenlően meg kell adni a maga jó részét.

Éles beszédben és csipős válaszbán az új házban sem volt hiány, és sokszor nagyon élénk fejtegetésekre, az ellentétek heves egymás ellen pattanására került a dolog, de nagy meglepéssel kell elismernie minden hazafinak, hogy a tisztesség határa szorosan megközelítve csak ritkán, áthágva talán csak egyetlen egyszer lett.

Exempla sunt odiosa: nem szeretnők megsérteni egy idegen parlamentnek sem méltóságérzetét s öntudatát, de általánosságban bizonynyal el lehet mondani, — véli a „Pester Correspondenz.“ — hogy a magyar képviselőház a lefolyt ülészakaiban tartott vitáinak méltóságára s tárgyilagosságra vonatkozólag sok más parlamentekkel való összehasonlítás esetén csak nyerhet.

A tanácskozások színvonalának emelkedésével körülvé járt a házban a jelentősebb talentumok mindig erősebb s im-

pozánsabb előtérbelépése és lovagias vonás az, mely különben a magyar faj jellemében van hál Istennek a gyakorlati politikai életben kezd gyakrabban érvényesülni, midőn a mérsékelt ellenzék főközlönye vezércikkben korlátlan dicséretszavaival méltatja államférfiaink Benjáminjének, Wekerle államtitkárának rendkívüli tehetségét s hatásteljes föllépését, jól lehet éppen Wekerle igen gyakran lesújtólag ejtette velős dialektikájának nehézkalapsát a mérsékelt ellenzék suggestiói üllőjére. A szabadelvű párt mindenestire őszintén viszonzhatja az ellenzéknek a bókot, mert különösen vezére, gróf Apponyi Albert rég kipróbált ékes szólásán kívül a harczmód loyaltitása és méltóságteljes tárgyilagossága által kitüntette magát a lefolyt ülészakaiban.

Az 1887-s-i ülészaka Magyarország parlament életében kétségtelenül egy jó fejezetet képez és remélhetőleg oly műbevezetéseiül szolgál, mely Magyarország dicsélteljes történelmében diszhelyet fog elfoglalni.

Tekintélyben tartva s hatalmasan, barátai által nagybecsűlve, ellenei által tisztelve, szabadon s emelt fővel áll ma Európa előtt Szent István birodalma, elismerve a világbéke egyik legerősebb s legmegbízhatóbb oszlopán, mely iránt kötelességét becsületesen, semmi áldozattól vissza nem rettenve teljesíti; e mellett azonban lakosságának pénzügyi s kulturális érdekeiről sem feledkezve meg a magyar parlament az első ülészakaiban biztosította az ország védképességét s letette a biztos alapot az államháztartás egyensúlyának helyreállításához és állandó fenntartásához, de az igazságügy s közoktatási s közlekedési ügy továbbfejlesztésére s hasznos befejezésére szolgáló törvényeket is előkészített s hozott javaslatba, melyek a jövő négy ülészakaiban lesznek letárgyalandók.

A jelen parlamentre még igen sok

teendő vár, ha azt akarja, hogy a működéséhez fűzött remények egész mérvben teljesedjenek; de ha igazságosak akarunk lenni, el kell ismerni, hogy a helyes uton halad a kitzűzött czél felé s hogy azon már masem jelentéktelen távolságot hagyott maga megett.

A képviselőház bizottságai az új ülészakra a csütörtöki ülésen választották meg. Körösi Sándor az igazságügyi, gr. Dégenfeld Lajos a közgazdasági, Thaly Kálmán a véderő, Kiss Albert a közoktatási, Illyés Bálint a könyvtári bizottságba.

Országgyűlés.

Budapest, junius 7.

A képviselőház mai ülésének napirendje gyorsan elintéztetett. Megválasztották a bizottságok.

A delegációk összehívására vonatkozó miniszterelnöki átirat tárgyalásakor csak Madarász József szólalt föl, kijelentve, hogy a szébbeli álláspontból kifolyólag sem ő, sem elvtársai nem fognak résztvenni a delegatósok megválasztásában. A ház azonban elhatározta, hogy a közösgyi bizottság tagjait a másnapi ülésben választja meg.

Az égetett szeszcses folyadékokra vetett vámtételek után ideiglenesen szedendő vámdíj pótlékról szóló törvényjavaslat, melyet Hegedűs Sándor előadó ismertetett és indokolt, vita és módosítás nélkül fogadtatott el.

Budapest, junius 8.

A képviselőház mai ülésében megválasztotta a delegáció tagjait s elfogadta az égetett szeszcses folyadékokra vetett vámtételek után ideiglenesen szedendő vámdíj pótlékról szóló törvényjavaslatot harmadszori felolvasásban. F a b i n y miniszter felszólalása folytán, az örökös jogról szóló törvényjavaslat újra az igazságügyi bizottsághoz utasított.

A delegáció tagjait megválasztották: Andrassy Tivadar gr., Apponyi Albert gr., Ábrányi Kornél, Bauszern Guidó, Beóthy Ákos, Bethlen Ödön gr., Csernátóny Lajos, Czernkovic Miklós, Dániel Ernő, Falk Miksa,

több terhet, Hálátlanság és gyávaság, hogy én önnök szerelemről beszélek, mig ott ben halálos ágyán fekszik jövőim. De annak már ugyis mindegy. Tegnap este azt mondta az orvos, nincs remény, hogy a krízist kiállja s azóta fekszik a beteg mint egy darab fa mozdulatlan, tompa, mély álomban.

S oda bent a föleszméit beteg ugy érzi, mintha az a tompa, mély álom újra pilláira ereszkednék. Hiába erőlködik, hogy ébren maradjon, szemhéjai lecsukódnak, csak egyes szavakat hall még, de összefüggését már nem érti, aztán újra mély álomba merül.

Mikor ismét fölébred, már nem emlékszik arra, a mit előbb hallott; osak sokkal később jut eszébe, de nem merne megesküdni rá, hogy valóban megtörtént-e vagy csak álmodta? Lehet hogy az is csak olyan lázas álom volt, mert ime most ott ül neje csöndesen az ágy mellett s valami kézi munkán dolgozik.

— Klotild! — susogja Véghelyi Viktor, gyönyörködve legeltetvén szeméit a bájos alakon.

A nő megrezzen s ki hull kezei közül a csipke, melyen dolgozott. Szemei az ijedtség elpalástolhatlan kifejezésével fordulnak férjére.

— Klotild! — susogja még egyszer Viktor s feléje nyújtja bágyadt karjait.

De a nő nem omlik reá, nem borul karjai közé, csak nézi ijedten, borzadva, mintha egy halott kelt volna föl koporsójából. Arca elsápad, lélegzete elakad. Oly rosszul lett hirtelen, hogy távoznia kell a szobából.

Mikor visszatért, már egészen nyugodt s férjét is megnyugtatta. A nagy fölindulás, a váratlan öröm.

— Hanem, kériek, légy nyugton.

Elhárítja férje ölelését s fölveszi a leejtett csipkét, melyen újra folytatni kezdi a szerény és dolgos háziasszony munkáját.

XV.

A javulás gyorsan halad. Még nem bir ugyan fölkelni ágyából Véghelyi Viktor, mert nagyon elfogyott az ereje, de nemsokára majd az is megjön, biztatja az orvos.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A fecskéfészek.

Regény.
Irta: **Vértesi Arnold.**
(Folytatás.)

Látta igazán vagy csak álmodta? Nem tudja, mert feje oly zavaros és minden összevissza kavardik benne. Az álom a valóság képét veszi föl és a valóság csak álomnak látszik. Idő és tér egymásba olvad, rég elmúlt dolgok ugy tűnnek föl, mintha e pillanatban történnének s a jelen eseményei mintha rég elmúltak volna. De az egész zürzavaron át, mely a homályos agyban kering, egy nyájás, szelid kép világít keresztül.

A lázbeteg kinyújtja kezét s ajkai egy nevet susognak, melyet hajdan az ifjúkor álmodozásai közt susogtak:

— Váli!
De a kéz, melyet érintett, visszataszítja kinyújtott kezét s egy sugár alak emelkedik föl fejegető tekintettel:

— En vagyok.
A beteg ijedten mereszt rá szeméit. Egy pillanatig úgy rémlik neki, mintha keresztül látna azon a szép arcon egy sötét, hideg lélek belsejébe, aztán újra összezavarodik elméje s már nem tudja világosan megkülönböztetni, hogy a két nő közül melyik ül ott ágya mellett.

Azután minden elvesz a lázbetegség zürzavaros homályában. Midőn először nyerte vissza újra eszméletét s bágyadtan kinyitotta szeméit, mintha valami hosszú mély álomból ébredne föl, kiűn már hó borította a földet s a fák zuzmárás ágai látszóttak az ablakon át. Véghelyi Viktor bámulva jártatta körül szeméit. Még mindig ugy tetszett neki, mintha álmodnék. Tekintete azt a nyájás, szelid arcot kereste, mely lázas álmaiban oly gyakran megjelent s szinte csodálkozott, hogy nem látja sehol.

A szoba türes volt. Egy asztalon félig kezdetű női munka, valami csipkeféle hevert, mel-

lette egy könyv. Véghelyi Viktor kissé föl akart emelkedni, hogy jobban körülnézzen, de feje oly nehéz volt, egész teste oly bágyadt, hogy nem bírt ágyában fölléni s visszahanyatlott. De csak a test gyöngye, érzékei már nem tompák mindent lát, hall. A szomszéd szobából, melynek ajtaja nyitva áll, halk beszélgetés hangjai ütődnek a föléhez.

A szavakat nem érti, de a hangot megismeri és egyszerre mintha melegebben pezsdülne meg a vér ereiben. Meglebben képzeletében a szép nő csábos alakja. Klotild tehát itt van, közel hozzá, alig néhány lépésnyire, csak egy fal választja el tőle s talán egy pillanat múlva, látni, ölelni fogja. A vér fejébe tödül s heves izgatottság szállja meg; de csodálatos, hogy abban az izgatottságban csaknem ép amnyi a kínos nyugtalanság, mint az öröm. Ajkai megnyílnak, kiáltani akar; de abban a pillanatban bezárulnak a félig nyult ajkak. Más hangot hall a Waldemar Hugo nyers, komor hangját:

— Meddig fog ez még így tartani?
Aztán ismét Klotild beszél, mintha kérlelné azt a vad embert, mintha könyörögne, de oly halkán, hogy egy szavát sem érthetni. Talán azért sem érthetni, mert Véghelyi Viktornak füleli zugnak. Hanem a Waldemar erős hangját meghallja, a mint az a nő csillapító szavaira felel:

— A kötelesség? Ne beszéljen nekem arról. Az érdeke a kapzsóság. Vagyonát akarja örökölni, azért őrzi itt, mig meg nem hal. De nem akarok egy fillérnyit sem abból a vagyonból. Nem akarom, hogy bemocskolja kezét. Erített engem Klotild?

Most már a Klotild hangját is tisztán lehetett hallani:

— Nem értem. Ön örül?
Egy ideig semmi hang nem hallatszott, csak a Waldemar heves lépteinek dobbanása, a mint föl s alá járt a szobában. Aztán újra megszólalt:

— Hallgasson ide Klotild. A mit én a lelkeken hordok, az elég nekem. Nem akarok

Gaal Jenő (pécskai), Gyurkovics György, Harkányi Frigyes, Hegedűs Sándor, Horváth Gyula, Huszár Károly báró, Ivánka Imre, Jókai Mór, Kubinyi Árpád, Latinovics Gábor, Láng Lajos, Miskatovics József, Möricz Pál, Nákó Kálmán gr., Nikolics Fedor b., Perényi Péter b., Pulszky Ágost, Rakovszky Géza, Rakovszky István, Szalay Ödön, Szapáry Gyula gr., Szerb György, Széll Kálmán, Szlávay Olivér, Tisza Lajos gr., Visi Imre, Vukotinovich Lajos, Wahrmann Mór, Zichy Jenő gr. Pó t t a g o k u l: Kiss Pál, Nopcsa Elek b., Csávossy Béla, Lónyay Sándor, Szegedy Béla, Fackh Károly, Szirmay Pál, Neuszidler Károly, Francisci Henrik, Iszákovits Milán.

Elnök javaslatára elhatározta a ház, hogy a legközelebbi ülés hétfőn d. e. 11 órakor lesz s annak tárgyai! a gazdasági bizottság jelentése a ház juniusi költségvetéséről, továbbá a közlekedési bizottság jelentései a budapesti gőzmozdonyú körvasutról, a debreczen-füzesabonyi, ohat-polgári, eszék-batsinjai vasutról szóló törvényjavaslatok tárgyában.

Ülés előtt az osztályok, ülés után pedig a mult ülésben megválasztott bizottságok alakultak meg.

Külföld.

Pétevárról írják a „Pester Correspondenz“-nek: „Egy újabban tett katonai intézkedésben, ha akarunk, kezeséget láthatunk, és pedig nem élénk látszata nélkül a jogosságnak, a czár és az orosz kormány békés intenciói iránt. Elrendeltetett ugyanis, hogy az ujonczok a lengyel tartományok egész területéről azon ezredbe soroztassanak, melyek Oroszországnak hosszan elnyújtott posztóitól Középázsia irányában védni vannak hivatva. Ily formán a lengyel tartományokban álló csapatok ott helyben teljesen meglennének fosztva a szükséges kiegészítéstől, tehát nem éppen harcziás szándékunk kell lenni, hanem inkább tisztán belső katonai természetű okok lehetnek, melyek az orosz katonai adminisztrációt arra indították, hogy a Lengyelországban elhelyezett csapatok kiegészítését már most a birodalom belsejéből eszközölje.“

A Puttkammer-valság. A német „freisinnig“ek legutóbbi ostroma által felidézett belügyi valság Németországban ideiglenesen elintéztetnek tekinthető az által, hogy a „Reichsanzeiger“ közzétette a törvényhozási ülészak-

— Kérem, mikor az embernek olyan szép és kedves ápolónője van, — hizeleg az orvos, udvariasan meghajlítva vastag nyakát, a mi bizony nem könnyen ment, mert szörnyen megszokta a gorbambuskodást.

Hogyne? Mikor itt kell neki kinlődni már vagy húsz év óta s még csak egy rongyos viskót sem szerezhetett, mig hajdan iskolatársai egymásután veszik a nagy háromemeletes házakat a fővárosban. Neki meg ha néha, nagy ritkán egy kis pénze is van, hát rögtön elnyerik a ferblin a környékbeli komposzesszorok.

De most jó kedvében van. Ilyen beteg kellene neki sok. Ezt emlegetni fogják az egész vármegyében, ennek hire megy, dicsékedhetik vele mindenfelé. Aztán itt nem fognak komiszkodni, busás honorárium ulti a markát. Hja, a kire ilyen szép fiatal feleség vár, az halás lehet.

Még tréfál is a doktor:

— Kérem, a mi sok, hát sok. Az embernek szinte kedve kerekedik, hogy beteg legyen, mikor ilyen gyöngéd kezek ápolják. Aztán pláne még egy másik szép és fiatal ápolónő is. Hogy engedheti meg nagyságos asszonyom?

A fiatal asszony mosolyog, de csak ajkával, nem a szemével, melyeknek pillantása sötét rejtelmes.

— Ah! a féltékenység, — nevet az orvos.
— Valentine? — kiált föl élénken Véghelyi Viktor.

(Vége köv.)

A reklámról.

Irta: **Dr. Hollaender Dezső.**

(Folyt. és vége.)

A mai korban, hol annyit s annyifélet irnak, e reklamasinálás magasabb művészeté fejlődött már; — ma már nem elég az alaki kiállítás, de a tartalom is kiváló szellemi munkásság tárgyát képezi s azon dolgozik a szedőtől a szerkesztőig, a rajzoló s költőtől a vezércikkíróig mindenki; és a kezdetben a

nak 5 évre való meghosszabítását megállapító törvényt. S így a mi Bismarck herceg előtt a legfőbb: a kormányzati folytonosság elve, épségben maradhat. Vajon meddig maradhat meg Puttkammer a belügyminiszterium élén, az mindig kérdéses. Nyilvánvaló, hogy a cancellár Puttkammert, mint a leghatalmasabb pártnak, a conservatívoknak, vagy ha úgy tetszik, „junkereknek” legfőbb emberét, nem szívesen ejténé el, de előtte e személyi kérdés mégis háttérbe szorult az elvi kérdés mögött. Felette nagy szívósággal ragaszkodnak minden eddig elfoglalt posztóikhoz s a német polgárságnak óriási küzdelmébe fog még kerülni e phalanxot megintatni, mert az tagadhatatlan, hogy a „junkerek” szívós ragaszkodását kiváltásos állásukhoz, nagyban előmozdítja rendkívüli képzettségük, munkabírásuk, szorgalmuk. S bármily igazságtalanság nyilvánuljon is egyes követeléseikben, az bizonyos, hogy általános politikai érzékük a német nemzeti és állami érdekeknek nagy szolgálatokat tett s ez erősebb állásukat egyebekben is, noha tény, hogy ellenfeleik otthon is, külföldön is, sok sympatiát keltenek maguk iránt s politikai sulyok most a császár nem titkolt rokonszenve által is emelkedett.

Utezáink rendezéséről.

Városunkban több nagyobb, éppen a legelőkeltebb forgalomnak örvendő utca ház tulajdonosai dícséretes mozgalmat indítottak meg: a városi hatóságnak közreműködésével utcaházaikat a modern igényeknek, szép és egészséges követelményeinek megfelelő rendezését minél előbb foganatosítani. Előbb a Czegléd-, azután a sz.anna és váradutezáink terjesztették kérésüket ezen városunk fejlődésére és csinosítására nézve kiváló jelentőséggel bíró ügyben, a városi tanácshoz. Ez, valamint a törvényhatósági bizottság is a lehető legjobb indulattal viseltetnek a mozgalom iránt s hogy a kérvény azonnal nem teljesítették, annak a pénzügyi nehézségek képezik okát, melyeket a város házi pénztára a maga erejéből — temérdek felül igénybe lévén véve — nem küzdhet le. Egészen természetes dolog, hogy a rendezés költségeinek fedezését részben az illető utcaházi uraitól várja a tekintetes tanács, s azt hisszük, hogy felesleges időtöltés volna e kivánság méltányosságát bizonyítani. Hiszen a háztulajdonosok azok, kik egy rendezett, kedvező lakásvizonyokat nyújtó szép és egészséges utca előnyeit első sorban és közvetlenül élvezik.

Ugy tudjuk, hogy a kérvényező háztulajdonosok, legalább a czeglédutezáinkról bizonyosan tudjuk, a tervbevett aszfaltjárda költségei felelő részére viselésére késznek nyilatkoztak.

Mindenesetre kívánatos, hogy ezen több oldalról keletkezett mozgalmak, elérjék a kívánt célt és pedig rövid idő alatt.

E tekintetben igen kedvező körülmény lépett fel, mely nem csak ezen, hanem a többi főutcavonalok rendezését is felette megkönnyíti.

Ertjük ezen körülmények alatt a budapesti Melocco testvérek azon szándékát, mely szerint nagy kiterjedésű üzletüket Debreczenre is kiterjeszteni ohajtják, s itt külön irodát készítenek berendezni, hogy a cementbetonburkolatot Debreczenben meghonosítsák.

A lap végére szorított hirdetés ma már minden rovatot elfoglalt, kiaknáz.

Feltűnő betűk, különöz szedés mód, változó rajzok a hirdetményi rovatban, — novellák, költemények a társasban, napi újdonságok a hirrovatban a reclam alakzatai s egyes árukért még a sürgönyök közé is csempészik, és reklamot csinál még a vezérezik is, ha nem is esernyőkért vagy fogvizért, de vállalatok, elvek, eszmék, hitért vagy egyes embereket; és míg a hajdankorban a reclam nem árért dolgozott, ma kimondhatatlan öszszegeket emészt már, kezdve a „petit sor” áránál, fel egész vagyonokig, hatalomig, kiüntetésig, női szerelemig.

Az ipari reclam egyik módja az áruk felruházása is; fenyítés a kiállításban, a dobozok, tartályok és szekerényekben, mik az árut nem teszik ugyan jobbá, de tetszetősbbe, minek ára nincsen s mégis drágábbá teszi az árut; mi maga is iparrá, művészetté fejlődött s maga is reclamra szorul, hogy a versenyt kiállja.

Sőt még a haladás eszméje is a reclamnak szolgál, — iparkiallítások, nemzetközi versenyek mindannyi szülőttei a reclamnak, sőt még ebben is fokozódást fejt ki a reclam az által, hogy egyesek reclam kedvéért kizárják magukat a versenyből, s fenhangoz hirdetik, hogy kiállított készítményeik „versenyen kívül” állanak.

A jelenkor zászlajára a haladás van hímelve, de olvashatlan betűkkel rajta áll a reclam is, s így nem zárkozhatik el előle semmi és senki, ki a zászlóhoz hű akar maradni.

Egyetlen egy a tér, hol a reclam nem állja ki a versenyt a józan észszel, a tudományos felvilágosodással, s ez a vallás tere, és így a vallási reclam, mely a multban oly véres nyomot hagyott, mindjában elhallgat, úgy, hogy az Amerikában s Angolországban felállított „üdv seregén” és a „csalhatatlan ság” dogmáján kívül alig ad jelt magáról.

Ha van város, a hol a csinos, kényelmes, tartós gyalogjárdák hiányzanak, — úgy Debreczen bizonyára az. Az egyetlen, aszfalt járdával bíró Piacutezát kivéve, valamennyi utcánk közönséges égetett téglaburkolattal van ellátva, melynek tetemes előállításai és fenntartási költségével sehogy sem áll arányban a tartósság és szépség. Az is elvitázhatatlan tény, hogy a nagy lendületet vett köz és magán építkezés folytán fokozatosan épülő házsorokhoz a már egészen kis városias régi téglaburkolatás sehogyssem illik.

Mi tehát azon ajánlattal bátorodunk fel, hogy Debreczen város közönsége ragadja meg a kínálkozó kedvező alkalmat, melyet a Melocco testvérek a cement burkolatnak terjesztésével nyújtanak.

A mi körülményeink között nincs burkolatanyag, a legjobb kőemeket és aszfaltot sem véve ki, melynek alkalmazása a betonnál czélszerűbb lenne. A ki próbált tartósság és feltűnő olcsóság mellett a csinos és különösen ajánlják azt. — A drága aszfaltnál 50% kal olcsóbb, a mit már az a körülmény is előidézt, mert a betonirózásnál szegélykövekre nincsen szükség. Az aszfalt felett tartósság tekintetében is kiállja a versenyt s czélszerűbbé pedig abban nyilvánul, hogy a nagymelegben nem lágyul meg s a rajta való járást ilyenkor nem teszi kellemetlenné a kisugárzó hő, miként az aszfaltnál. Sőt a csinosan rovátkált felülete, különösen nedves időben a kiskiklamlástól óvja meg a járókéleket.

A beton burkolatnak Budapesten és más városokban való gyors terjedése a Melocco cégnek, mely saját gyártmányu elismert műportland cementjét használja fel vállalatánál, tette lehetővé, hogy míg ezelőtt négyzögméterenként 10 forintba került az előállítás, ma képes azt comprimalt (sajtolt) portland cement beton szegélykövekkel együtt 3 ft 80 krajczárjával elkészíteni.

Különbön a Melocco testvérek készítményei nem ismeretlenek már Debreczenben, mióta — a mult évben — Czeglédutca elején a várossal és a debreczeni takarékpénztárral kötött egyezés szerint próba-burkolatot készítettek. Ez a burkolat igen jónak bizonyult s tetszetősebb a szemnek, mint az aszfalt. Az idén már két nagyobb megbízást kapott Debreczenből a cég, a mi mindenesetre szép bizalom.

A debreczeni takarékpénztár palotájánál és a Szikszai család nagyszabású fürdőjénél és fedett uszodájánál alkalmazták a betonburkolatot mely utóbbi munkálatuk valóban elismerést érdemel.

Most pedig a cég egy komoly, figyelemre méltó szerződési ajánlatot nyújtott be a városi tanácshoz.

Ezen ajánlat szerint a Melocco testvérek készítenek és képeseknek nyilatkoznak a czeglédutezáink próba-burkolathoz hasonló és annak megfelelő járdáknak a város belterületén belül bárhol, bármily nagyobb vagy kisebb területekben öt év tartamán belül vagyis 1893 év végéig elkészíteni. Kötelezik magukat az ilyen járdákat — azon időszakot kivéve, melyben beton munkálatok egyáltalában nem eszközölhetők, a városi tanácsból vett felszólítástól számítandó 30 nap munka megkezdni, szakadatlanul elegendő munkaerővel folytatni és elkészülése után a közlekedésnek azonnal átadni. Az előállításért szegélykövekkel együtt □ méterenként

A fejedelmi reclam is idejét mulja, — mióta az „Isten kegyelméből” nyert hatalmat a „nép akarata” korlátozza, mióta az önkényi rettegésben tartás helyett az alkotmányos népszerűség ad nagyobb biztosítékot.

E népszerűség ében tartását tüzi az ugynevezett „félhivatalos” sajtó maga elé, az által, hogy gyakran meg is történt, gyakran csak ügyesen elmesélt apróbb történetekkel s jellemvonásokkal hat az oly könnyen befolyásolható, az oly hálás de változókönyű népképzőre.

Az aristocratikus reclamja szintén e mederbe van terelve, s e közt és a nép között újabban a „gentry” sajnálatja magát.

Politikai téren a kor reklamjai a socialismus, internationale és nihilismus, mik minden létező állapot létjogának, létszükségének megtagadásával ma csak reklamot üznek, miknek azonban korszakot alkotó jövőjét éppen a reclam készíti elő.

Reclam politikai téren az egész választási mozgalom, s legyenek a győzelem eszközei hatalmi visszaélés, rábeszélés vagy erőszak; — hivatal, pénz, pálnka vagy utópiai ábránd és ígérlet, ezek mind csak úgy reklamot képeznek mint a zászlók, jelvények, zenék vagy bizalmi szavazatok.

Legerősebb azonban a reclam társadalmi téren; czél: többnek látszani, mint a valóság; — eszköz: a zagyzolás szóban és tettben; — eredménye: a dob; vagy a végrehajtó szomoru, vagy a hir ujjongó dobszava.

Es vannak a társadalmi feltűnni vágyásnak oly kortünetei, melyek a jelennek gyászos vagy nevétségis reklamját képezik, — elsőik közé sorolható az öngyilkosság elharapódzó örültsége; utóbbihoz a sport hőbortja, mely reklamul a test edzését vagy a fajnemésítést használja.

A reclam tért hódítót a közélet minden intézményében, nincs társulat, egyesület vagy erkölcsi testület, s ha emberi hűségének lép léül a nemes czélt, menségeül a nyomorony hitését, a felebaráti szeretetet hirdeti is, a

3 ft 80 kr. kapubejáró előtti területeknél és bérkocsi állóhelyeknél 4 ft 50 kr. járdák alatti vízvezető csatornánál folyó méterenként 2 ft. egység árt követelnek. A munkálatokért az időnkénti munkaátadástól számítandó 15 évre vállalnak jótállást; illetőleg ezen időben lüli jökárban tartásért minden □ méter terület után 50 kr. kárpótlást nyernének a várostól, mely összeg az egység árakhoz hozászámítandó. Kötelezik magukat ezen jótállási idő tartamán belül mindazon hiányokat, melyek az általuk készen átadott munkálatokon hanyag vagy hiányos munka vagy alsóbb rendű anyag felhasználásából származnak, — a tanács felszólításától számítandó 30 nap alatt minden további megtérítés nélkül helyre állítani esetleg ujjal pótolni. — Ezen kötelezettségük biztosítására szolgál keresetük 10% ának a városi pénztárban hagyása, a kötelezettségi idő tartamáig. A kereseti összeg kiszolgáltatása a vállalkozóknak a biztosítékul bennhagyott 10% levonásával a felülvizsgált s kifogástalannak talált burkolat átvevőkor, az ettől számítandó egy illetőleg két év mulva 30—30 %-okkét törtenne.

Mint értesülünk a városi tanács ezen ajánlat alapján hajlandónak nyilatkozott nevezett céggel szerződésre lépni és pedig legelőször is a vármegyeháztól a vasútig terjedő gyalogjárdát kiburkoltatni.

Csak örvendénk, ha ezen szándék megvalósulást nyerne, fentebb fobb vonásaiban ismertett s előnyösnek ígérkező ajánlat alapján a város utcainak új, czélszerű, csinos és olcsó burkolattal való ellátását fokozatosan kezesszül vinné.

Ezzel a tanács, újabb érdemet szerezne magának, Debreczen szépülésében. Hiszük, hogy a háztulajdonosok méltányos hozzájárulások által előföjgák segíteni ezen czél elérését, melylyel egy új ipar vállalatnak városunkban megtelepedése is biztosíthatnák.

Z-y.

Napi hírek.

— A czegléd utcai ev. ref. új templomban az istenitiszteleten jelen leendő elhelyezkedésére nézve tájékozás végett tudomásul juttatnak következők: 1-ör., A nők a nyugoti hajó mindkét oldalán és a déli karzat alatti részen helyezkednek el: 2-or a férfiak ülni fognak földszint a keleti karzat alatti részen a 3-ik padtól számítandó padosorokban, mert a két első pad a vidéki lelkészek és helybeli segédlelkészek számára tartatik fenn; a hatóság tisztviselők és presbyterek az északi karzat alatti padosorokban, a három karzat a közönség férfi része számára maradván. Az urvacsorához való járulás sorrendje a következő lesz: először indulnak a hatóság tisztviselők és a presbyterek, azután jönnek a vidéki lelkészek, segédlelkészek és az ezen karzat alatti padosorokban, ülők, utánok az északi, majd a keleti, végre a déli karzatban ülő férfiak és végül az orgona karzatban levő tanító urak és éneklők, Ezután a nők következnek és pedig először a nyugoti hajó északi oldalán, végre a déli karzat alatti padosorokban ülők. Végre, mikor mindezek járultak az urvacsorához, a többi templomok

jövő, e kérelhetetlen bíráló dalárdák, tornaegyletek és tüzoltó testületek diszfonulását csak úgy reclamnak fogja nevezni, mint a jótékony növények megmentését előadásait s derült napokon az árvagyverek egyenruhás sétáit.

Ha a reclam már az ily testület által is használva van, annál inkább életadó eleme a vállalatoknak, mik a bollandi tulipán-hagyma kereskedés igénytelen, szedelgéséből a mai mindent alapító börzevállalatokká nőttek ki magukat.

Három irányban terjed ki a börze és a vállalatok reclamja, — egyik a számmérlegben, valószínűségi számlalában, árfolyamban; — másik, a szó: aláírás felhívásban, hirdeti dícséretben, koszorus költők izrányatos elbeszéléseiben; — a harmadik, a tett: kikürtölt jótékony alapítványokban, fényes berendezésben; és e három irányban kiterjedt reclam mezeje: a másik hiszékenysége; — czélja: a másik pénze.

Nagyobb reklamot csinál magának a pénznel a szó, — nem a kimondott, de a leirt szó: a sajtó s irodalom.

A napi sajtó reclamja legelősebb kifejezést nyer a hirdapok czímében, miknek, ha nem is tartják be, már egész prgrammot kell kifejezni; politikait a napi lapoknak, szórakoztatást ígérő a szépirodalmiaknak.

Szükséges módja a hirdapok reclamjának a „saját külön tudósító” mindenütt és mindennél; sőt a hirdapok legfénytelenebb része, a „szerkesztői üzenetek” rovata is reclamezőlokra szolgál, feleletet adni nem létező személyeknek soha nem tett kérdéseire.

Változatos és hatásos a mai képzőművészeti s írói reclam; elterjedt hirdapokban hirdetik meg előre az eszme vagy tárgy szülemelést, eseménynyé fújják fel a megtalált ezimet, izgalomba hozzák a kedélyeket az előfizetési felhívások ígéreivel, a mutatványul közölt részletekkel; s mikor piacra hozzák a készet, melynek megjelenése hónapokon át lett előkészítve a közönség, akkor

ből jövő hívek, kik eddig kívül várakoznak, az északi karzat alatti részre bejáró ajtón bocsátattak be s az urvacsorával való élés után a déli karzat alatti részre bejáró ajtón bocsátattak ki. Debreczen 1888 Junius 9. A rendező küldöttség megbízásából Szücs István egyházi főgondnok.

— Esküvő. Fényes esküvőnek volt színhelye ma reggel 1/2 9 órakor a helybeli r. cath. templom. Dr. Irinyi Irigy István tartalékos hadnagy vezette oltárhoz, a szép Nemes Ilona kisasszonyt, Nemes Kálmán vár. biz. tag, ügyvéd s pártunk egyik vezérférfijének kedves, művelt leányát. Az esketési szertartást Dr. Irinyi Tamás szatmári püspöki h. titkár végezte. Nászasszonyok voltak: öz. vajdai Nagy Lajosné Dobozó Erzsébet, Balázs Józsefné Irinyi Szeréna; násznagyok gr. Zichy Ernő, Vidovich György pecze szent-mártoni plebanus, Vidovich Menyhért honvédszázados és zászlóalj parancsnok és Balázs József földbírtokos. — Nyoszolyó leányok: Beér Margit és Vidovich Georgine kisasszonyok; vőfélyek: Szabó Kálmán és Luby Zsigmond. A fiatal pár, kiknek frigyéhez mi is szívünköl kívánunk boldogságot, a ma déli vonattal nászutra indult az osztrák alpeji vidékekre.

— A debreczeni t. ahonyi vasut és Ohatt. polgári szárnyvonaláról szóló törvényjavaslatot a képviselő ház hétfői, esetleg keddi ülésében fogja tárgyalni.

— A dohánygyárosok juniálisára. A meghívók már szétküldtek. Ez a debreczeni majálisok sorozatának legifjabb tagja s újszerűségével mindenesetre nagy vonzerőt fog gyakorolni a tánczolni szerető fiatalokra. Érdekeségét nem kevésbé fogja emelni az a kettős körülmény, hogy a férfi munkások közül Terpsichore legügyesebb hívei magyar solót lejtenek; a női munkások pedig azokat a magyar népdalokat szándékoznak betanulni, melyeket a debreczeni pipadohány és azután a piacra kerülendő két és négy krajczáros szivarok gyártása közben szoktak énekelgetni. A juniális e hó 16-án lesz.

— Halálozás. Nagybánya város polgármestere alpári és gelléri Gellért László, kit városunkban is sokan ismertek, e hó 7-ikén elhunyt.

— A kereskedelmi akadémia igazgatótanári állomása betöltéséről szóló híriünkben a pályázati kérvények felülvizsgálatára s javaslatteleire kiküldött bizottság tagjai között Stenczinger Károly és Erber Vilmos urak nem voltak fölemlítve, a miért tudósításunk eme hiányát ezennel kipótoljuk.

— Kamarai választások. A debreczeni ipar és kereskedelmi kamara újra alakulása tárgyában Hajdúvármegye központi bizottsága ma délelőtt ülést tartott s Hajdúvármegyére nézve megterve az előzetes intézkedéseket. E végből a vármegyét 12 alkerületre osztotta fel s mindegyik részére egy egy bizottságot küldött ki. Ezen bizottságok következők: H. B ö s z ö r m é n y b e n : C z i k ö I s t v á n r. kapitány elnök. L á n y i M á r t o n M e z ő Jenő kereskedő, K o v á c s M i h á l y kovács mester, M a k l á r i L a j o s kalapos, tagok, jegyző: Gál Bertalan. N á n á s o n : K á l l y Imre elnök, Szanka Kálmán, Schlachta János, kereskedő, Udvarhelyi József szijgyártó, T i m á r i M i k l ó s szürszabó tagok; C s o h á n y J ó z s e f jegyző, D o r o g o n : K o v á c s I s t v á n főbíró elnök; K ü z m ö s Imre és T ó t h P á l kereskedő; id. F a r k a s J ó z s e f kovács, Nagy János szij

ajkához szorítja a magasztalás kürtjét a baráti szivesség, viszontszolgáltatára kötelező cliques-fegyelm, kezébe veszi a hirdető dob verőjét a bíralat, mely bár szid vagy dicsér, érdékből vagy meggyőződésből, de minden esetre reklamot csinál.

Ma, hol minden feledezés, minden találmány egész szakirodalommal szül, az irodalom reclamja a tudományé is s külön reclamja csakis a minden tudományágak közt talán legtöbbet haladt orvosi tudományának van: a specialitaság és a „hálás elismerések” nyilatkozatai.

Legnagyobb reklamot csinál azonban, mert legnagyobb reklamra szorul az alakító művészet: a színészek s énekesek, kik mult egy napi hírkért egész éltükkel, egész odaadásukkal áldoznak, kiknek hirtelen híre, hirtelen nagyságra van szükségük, mert rövid pályájukon nem bírják a mai realizstikus korban a lassan haladó előismerést kívánni, s nem akarják kívánni, mert legnagyobb részük nő, ki csak addig tarthat híre igényt, míg fiatal, míg üde, szép.

S ezek reklamjának nincsen határa, nincs mértéke, szolgál annak a hirdapí bíralat, bér tapsonozon kívül egész házi életük, szerelmek titka, szépségük, arezok és minden ruhájuk, mely megörökítve a festő ecsetje, a szobrász vésője, vagy a fényíró elfogott napsugara által, és kitéve minden kirakatba, megelőzi jöttüket, emléket hagy elutaztuk után.

Szolgájuk a sajtó, mely apró hírekkel, adomákkal, napi újdonságokkal fordítja feljüket a figyelmet, úgy hogy a mesék egyetlen hőse, a lovagkor egyetlen paladinja sem ért meg annyi kalandot, mint egy híres művész, egy szép énekesnő egyetlen vendégszereplési uton.

Reclam! Ez ma a jelszó, ez ma a vezérelv, — ez mozgat mindent, hiszen még az ég is szolgálatába szegődött, s óriási falragaszok hirdetik, hogy „Isten áldása Kohnnal”!

gyárt
Ló n
keres
rézm
Tég
eln.
dők
lakat
La d
ifj. M
ková
jegyz
(sz.
lgná
reske
Szánt
dor
h. Sz
Józse
keres
Kéri
Józse
(sz.
Rose
Márk
Kucz
la je
Cseg
Star
tyás
Lőrinc
jegyz
Sams
sáms
Bors
ipar

nője
nehá
diva
dély
zai v
álta
Sajna
bará
dégis
szin
vészi
zik a

t. cz
hogy
ugya
lom
órak
megt
jegyz

dára
gözm
lévő
ezer

ru u
meze
tegn
futó
el, t
kezd
tatta
több
kivü
re s
orsz
juk

hatá
Istá
évi

hely
után
Czél
dött
köv
den
tato
188
igaz
és e
kun
Ver
köz
tart

álta
kalt
Sch
ur
Bos
Sán
N.
Gel
Ala
Ján
Ege
33
kös
Jun
le

egy
e r
nyu
Az
áll
ség
írán
ban
czil

vül várakoznak, re bejáró ajtón sorával való élés zre bejáró ajtón 1888 Junius 9. A ből Szücs István

ivőnek volt szin- kor a helybeli r. gyi István tar- rhoz, a szép Ne- s Kálmán vár- gyik vezérférfiá- t. Az esketési s szatmári püs- zasszonyok vol- né Doboz Er- Irinyi Szeréna; Vidovich György, Vidovich Meny- ojal parancsnok földbírtokos. — rgit és Vidovich e félyek: Szabó l. A fiatal pár, nkből kívánunk tal nászutia in- ekre.

í vasút és Ohat- ó törvényjavas- t, esetleg keddi nialisára. a meg- Ez a debreczeni jabb tagja s új- gy vonzerőt fog- tó fiatalokra. rgya emelni az r férfi munkások b hívei magyar ob pedig azokat toznak botanulni, shány és azután négy krajezáros ktak énekelgetni.

a város polgár- llért László, kit ek, e hó 7-ikén

démia igazgató- szóló hírünkben ül vizsgálatára s tság tagjai kö- s Erber Vilmos a miért tudósi- kipótoljuk.

A debreczeni ujra alakulása z ponti bizottsága Hajdúvármegyére tétkezéseket. E rületre osztotta egy bizottságot követezők: H- i k ó I s t v á n Márton Me z ő Mihály Kovács kkalapos, tagok, á s o n : Kállay Schlachta János, f szijgyártó, Ti s Oshány József s István főbíró Pál kereskedők : gy János szij

ts kürtjét a ba- látára kötelező a hirdető dob zid vagy dícsér, ből, de minden

és, minden talál- ül, az irodalom külön reklamja gák közt talán ányak van : a ismerések" nyi

esinál azonban, orul az alakító esek, kik muló ékel, egész oda- rtelen híre, hir- ök, mert rövid reálisitikus kor- rést kívánni, s nagyvív részük rre igényt, míg

sen határa, nincs api bíráló, bér- letük, szerelmek minden ruhájuk, setje, a szobrász gott napsugara tatha, megelőzi ztuk után.

pró hírekkel, ado- fordítja feljük a k egyetlen hőse, a sem ért meg res művész, egy szszereplési uton. ó, ez ma a vezér- sziszzen még az ég rriási falragaszok Kohnhá!

gyártó, tagok. Farkas Győző j. Szobos- zón: Szívós Géza eln. Körner Béla, Kiss Pál kereskedők, Kovács Miklós Kovács, Göbel József rézműves; Czeglédy Antal, jegyző. H a d h á z T é g l á s o n (székely Hadház) Szabó Zsigmond eln. Diószegi Lajos, Horovitz Lajos kereske- dők; ifj. Lőrincz Lihály ács, Hadházy Lajos lakatos, Oláh Gyula jegyző. N á d u d v a r o n Fehér József eln. Karakas Zsigmond, Lippe Sámuel kereskedők; Madár Sámuel mérnök, Danka Bálint ács. Papp Sándor jegyző. P. L a d á n y o n Kálmán László eln. Vecsey Lajos ifj. Mogyoróssy Lajos kereskedők; Toma Elek Kovács, Palnik Mihály Kovács, Ötvös Dezső jegyző. K a b a F ö l d e s - T e t é t l e n e n (sz. h. Kaba) Mácsay József eln., Rosenfeld Ignác (Kabán), Tóth Dezső (Földesen) ke- reskedők; Bodog József ács (Földesen) és Szántó András molnár (Tetétlenen) Tózsér Sán- dor jegyző. S z o v á t M. P é r e s e n (sz. h. Szóvát) Várhelyi István eln. Muzsaji József (Szóvát), Hidvéger Miklós (Péresen) kereskedők, Gellért Sándor molnár (Péresen), Kéri Sándor cserépmester (Szóvát), Kaszás József jegyző. U j v á r o s — A. F. J ó z s á n (sz. h. Ujváros) Kovács Lajos eln. Beck Mór, Rosenfeld Jakab b. ujjvárosi kereskedők; Márkus István építőmester (B. Ujjvárosok), Kuczik János mérnök (Józsán) Sátrán Bé- la jegyző. — E g y e k C s e g é n (sz. h. Csege) Tury Péter eln. Papp László egyeki, Stark István csegei kereskedők, Bukes Má- tyás olajmalom tulajdonos Egyeken, Eisnitz Lőrincz koresmáros Csegén, Devits Lajos jegyző. S á m s o n — V. P é r e s e n (sz. h. Sámson) Kovács Károly eln. Gottlieb Ignác sámsoni, Engel Benze v. pércsi kereskedők, Borsi Imre (sámsoni), Kovács János (pércsi) iparosok, Seley Lajos jegyző.

— Pállmay Ilka, a népszínház művész- nője tegnap Nyiregyházára való útutaztában néhány óra hosszát városunkban időzött. A diva kitünő egészségsnek örvend, s friss ke- délylyel nagy érdeklődéssel néz nyiregyhá- zai vendégszerplése elé. Itteni sétája közben általános feltűnést keltett fess toillejtében. Sajnálataát fejezte ki a környezetben volt barátai előtt, hogy Debreczenben nem ven- dégszerplhetett a tavasszal, mert a nép- színházi műsor nagyon igénybe vette. A mű- véssző a vendégszerplés után Ischlba ut- azik a fürdő sáisonra.

— Közgügyi elhalasztása. Értesitem a t. czegléd utcazi belső legelő földbírtokosokat, hogy a holnapra kitűzött közigyűlés — az ugyancsak holnap délelőtti megtartandó tem- plom felavatás miatt f. hó 17 én d. e. 10 órákor fog a városháza kis tanácsstermben megtartani. Szentgyörgyi József társulati jegyző.

— Leégett gőzmalom. H-Szoboszlón szer- dára viradóra Kocsor és társa vasut melletti gőzmalma összes felszerelésével és a benne lévő készlettel együtt leégett. A kár több ezer forintra rug. Biztosítva nem volt.

— Az eső. A mit a debreczeni mély po- ru utazák hetek óta szomjhozta, s a mit a mezei gazdák már szinte kétségbeesve vártak tegnap valahára megjött. Az utóbbi napok fűtő esői után, melyek még a port se verték el, tegnap kora hajnalban bő, csendes eső kezdett hullni s még reggeli 6 órákor is áz- tatta a földet s azután a nap folyamában is többször meg meg eredt. A bőséges eső rend- kívül áldatosan hatott a lankadt növényzet- re s nagy területre kiterjedt. Ez az esős é- országos jellegű volt, mert mindenfelől hall- juk és olvassuk a híret.

— Agyonajutotta a villám. Mike-Péros határán tegnap előtt délután a villám Huszty Istán nevű csikóst agyonütötte. Huszty 18 évi községi csikós volt.

— V. Margó Czelia nálunk marad. Egyik helybeli lap Valentintől kapott értesülésünk után is fenntartja azon híret, hogy V. Margó Czelia a jövő sziműnyre Kolozsvárra szerző- dött. Mi most Verő György utól kaptuk a következő megnyugtató nyilatkozatot: „Min- den ellentétes hírekkel szemben kinyilatkoz- tatom, hogy ugy én, mint nőm Margó Czelia, 1889 évi virágvasárnapig Valentin Lajos szin- igazgatóhoz Debreczenbe vagyunk szerződve, és ezen szerződést fölbontani nincs szándé- kunkban. — Nyiregyháza 1888 junius 6 án Verő György. — Nos hát, szerdai számunkban közölt idevonatkozó hírünket mi is fenntartjuk.

— Felül fizetések. A fiatal kereskedők által folyó hó 2-án tartott táncmulatság al- kalmával a következő felülfizetések történtek: Schepel Mihályné 6 nagysága és Tóth Gyula ur 3-3 frt, Bíró József, Borsányi Viktor, Bosznay István, Lamprecht Frigyes, Szabó Sándor, Szikszay Gyula, Zádor Lajos és N. N. urak 2-2 frt, Benyáts Emil, Fichtl Adolf, Gebauer Károly, Ganovszky Lajos, Györfly Aladár, Harsányi Gábor, Hegedűs János Bécs, Jánossy József, Jónász Endre, Kanitz Jenő Eger, és Novák Imre urak 1-1 frt. Összesen 33 frt, mely kegyes felülfizetésekért őszinte köszönetünket nyilvánítjuk. Debreczen, 1888. Junius 9. G y e n e s Lajos biz. elnök. Bész- ler Gyula biz. pénztárnok.

— A kereskedelmi muzeum, mely alig egy esztendeje, — hogy életbe lépett, e rövid idő alatt is rendkívül üdvönsnek bizo- nyult a hazai ipar és termelés istápolására. Az igazgatóság első sorban a hazai termékek állandó kiállítását szervezte, hogy a közön- ségnek folytonos tájékozását nyújtson az iránt, mit produkál a hazai ipar s mely ár- ban és mennyiségben állítják elő az egye- czikket a termelők. Az állandó kiállítás for-

mális központi közzétett inteztetet képez fo- gyasztók és termelők között s egyaránt mozdítja elő mindkettőjük érdekeit. — A propaganda épen azért nem is maradha- tott hatás nélkül s már a kiállítás megnyi- tásakor 700 ra rugott kiállítók száma s a mult év végével 70,000 frtot képviselt a ne- hány hó alatt eszközölt megrendelések és eladások összege. Ma már az állandó kiállí- tásban résztvevő iparosok és termelők száma közel 800, a terület, melyet a kiállítás a vá- rosligeti nagy iparsarnokban elfoglal, me- haladja a 10,000 négyzetmétert, ugy, hogy nagyobb kiterjedésű mintatér ez ideig Európa egy városában sincsen. A kereskedelmi mu- zeum nagy sulyt fektet a hazai termé- kek kivitelének előmozdítására is s kivált a keleti tartományok felé gravitál. Hogy jövőre mindazon adatok rendelkezésére álljanak, melyek a fogyasztóra vagy kereske- dőre nézve érdekel birnak, az igazgatóság egy terjedelmes katalógust adott ki több ezer példányban s azt mindenfelé ingyen terjeszti. Az óriási katalógust nagy fáradsággal állította össze Németh Imre miniszteri tanácsos, a muzeum büzgő igazgatója s rend- kívül hasznos segédkönyvet szolgáltatott az érdekelte közönségnek. Egyáltalában, mint látszik, a muzeum intézti teljes lélekkel azon- vannak, hogy adják a lendületet a még min- dig mostoha sorsban részesülő hazai iparnak és termelőknek; kívánatos, hogy a kereskedők élelmessége a nagy közönség pártfogásával egyesülve biztosítsa a sikert. A már említett katalógusban Debreczenből csupán két nevet ta- láltunk, a Tóth Sándorét, ki saját termelésű érmelléki borokat és a Schwarz M. Be- nóét, ki teljes tavaszi és nyári öltözetet állí- tott ki Sajnáljuk, hogy csak ketten vannak a hosszú névsorban. Minden esetre kívánatos hogy a debreczeni iparosok és termelők minél nagyobb számmal vegyék igénybe a keres- kedelmi muzeumot, mely anyagi jólétük tá- mogatására létesült. Hiszen városunkban szá- mos olyan iparág létezik, mely kivétel képes. Östermelésünkre is ugyancsak ráfér, ha men- nél szélesebb körű piacot nyer. Háztartási és konyha felszerelés —, ruházati czikke- éllelmi szerek, borok, bőripari áruk leginkább azok, melyekkel termelőink versenyre lép- hetnek.

— A H-Szoboszlói mészárosok, a szo- boszlói erdőben, a tiszai árvízkarosultak és a szoboszlói, valláskülönbség nélkül szegények javára 1888. junius hó 17-én felterítéssel egybekötött zártkörű Majalíst rendeznek. A rendezőség. Belépti díj személyenkint 70 kr. Felülfizetések köszönettel vétetnek, hirlapilag nyugtáztatnak. Jó italokról Kálmán Károly vendéglős ur fog gondoskodni.

— Nyilvános nyugtáztatás. A helybeli t. ez. eszmadia társulat az iparos tanulóik ősz- tündij összege gyarapítására tíz forintot adományozott annak kijelentésével, hogy ezen összeg az iskolai évet záró vizsgálatok alkalmával a eszmadia társulat kötelekésbe tartozó oly iparos tanulóknak osztassék ki, kik arra egész iskolai, és folyama alatt tanusított szorgalmuk és jó magaviseletük által érdeme- sek. Fogadják a t. ez. iparos társulat becses adományáért az ipartanodai bizottság és a jutalmazandók szíves köszönetét. D ó c z y G e d e o n i p. isk. igazgató.

— Adakozások az árvízkarosultak javára. Házenkénti gyűjtés a Hatvan utcazn- Végh Gyula 1 frt, Mayer Ferencz 1 frt, Vé- csey Viktor 10 frt, Fisher Sándor 1 frt, Krá- lik Lajos 50 kr, Murakózy 1 frt, Bíró János 2 frt, Nagy Gábor 50 kr, Lukács Ignáczné 1 frt, Klein Miksa 50 kr, özv. Lédig Lajosné 1 frt, Gránát Jakab 50 kr, Schwarz József 20 kr, Lövenheim Sámuel 50 kr, N. N. 25 krajczár, Szabó József 50 krajczár, Dr. Du- soeczy Pál 1 frt, Beke Mihály 1 forint, Harsányi János 2 frt, özv. Udvarhelyiné 50 kr, özv. Lővenstein Ignáczné 30 kr, Szege- di János 1 frt, Ladányi Mihály 50 kr, Schneer Sámuel 1 frt, Balogh Péter 20 kr, Somogyi Dániel 50 kr, Borsi Lajosné 20 kr, Pásztor János 2 frt, Jámber Bálont 10 kr, Tóth Fe- renczné 10 kr, özv. Altman Józsefné 1 frt, Bálint Sámuelné 1 frt, Alibán Mihály 2 frt, Lichtschein Sámuel 3 frt, Harsányi Sándor 1 frt, Kémeri Lajos 10 kr, Szemetkay Lajos 10 kr, Tóth Gyula 2 frt, Mihálovics István 3 frt, Nemes Gábor 1 frt, Benyács Emil 2 frt, Kandics 1 frt, Rizs Károly 20 kr, Weisz József 20 kr, Schwarz Lajos 30 kr, Takács István 30 kr, Püspöki János 20 kr, Rehák Anna 30 kr, özv. Szabó Sándorné 19 kr, By- Sándor 1 frt, Szél János 1 frt, Debreczeni Gábor 4 frt, N. N. 50 kr, Lengyel Imre 5 frt, N. N. 50 kr, Egy valaki 20 krajczár, Schwarz József 50 kr, Csengeri Abraham 20 kr, Késes Mór 40 kr, Sarkadi István 40 kr, Csengeri Ferencz 50 kr, Lőrinczi János 1 frt, Egy valaki 1 frt, N. N. 15 kr, özv. Silber- man Joachimmé 1 frt, özv. Hegedűs Istvánné 1 frt, N. N. 1 frt, M. K. 2 frt, Lichtschein Menyhért 1 frt, Scheer Benő 1 frt, Szabó Antal 1 frt, Kovács Sándor 2 frt, Komlóssy Arthur 2 frt, Nánássy László 2 frt, Balogh István 1 forint, Faragó Bálint 20 krajczár, Baranyi György 20 kr, Beszterezey Károly 2 frt, id. Bányai István 1 frt, özv. Sáska Jánosné 50 kr, özv. Nadányi Sándorné 2 frt, özv. Szép Sándorné 1 frt, özv. Balázi Jó- zsefné 1 frt, özv. Szabó Gáborné 1 frt, Vajna Balázi Borka 1 frt, Friedman József 60 kr, Bignio János 1 frt, b. Maldényi Vilma 1 frt, Révész Bálint 5 frt, Bodossy Pál 3 frt, M. Gy. 40 kr, Márk Endre 5 frt, Hartstein Lipót 1 frt, Kertész Mihály husz krajczár

Nicht József 50 kr, Kovács János 20 kr, Kovács Jánosné 50 kr, Csicsó Lajos 1 frt, Márk Pál 2 frt, Koszorus Lajos 2 frt, Jám- bor Ferencz 10 frt, összeg 122 frt 30 kr.

— Zeneestély. Holnap Vasárnap a „Biká- ban a Magyar testvérek által, zeneestély tartatik.

x A sport barátainak és a gazdálkodók- nak különösen is figyelmébe ajánljuk Kwizda es. k. engedélyezett mosdóvíze is Korneuburgi marhaporónak lapunk mai számában foglalt hirdetését.

Közgazdaság.

Vetések állása Debreczen vidékén. A föld- művelés-, ipar- és kereskedelemügyi minisz- teriumhoz május hó 29-től junius hó 4 ig bezárólag a vetések állásáról és a mezőgaz- dasági állapotról beérkezett hivatalos jelen- tésekből a debreczen vidékéhez tartozó vár- megyeket illetőleg következőket közölhetjük: B u z a : csak azon a vidékeken javult némileg, a hol esőzések voltak; a vetések már nagyon érzik a nagy szárazságot, a mennyiben helyenkint már fonnyadni kezde- nek. A Tisza balpartján a buzavetés általá- ban apró szárral és kalással bir. R o z s : virágzik, több vidéken azonban már el is virágozott. Az idej rosttermés, a virágzásból következőve — mint már jeleztük — általá- ban vége egy két vidék kivételével, nem fog jól, de még csak kieégítően sem sikerülni. A vetések tulnyomólag gyengéek és aprók; helylyel közel pedig egészen megsárgultak. H a j d u és S z a t m á r b a n a szipoly pusztít. Á r p a. Az utóbbi időben sokat szen- vedtek a vetések, itt-ott egészen megsárgultak. B é k é s m e g y e b e n a rozsdá mutatkozik. — Z a b. A kedvezőtlen időjárás a zab tejlődésére is rossz hatással van, a ve- téseknek esőre van szükségük, a mennyi- ben itt-ott egészen elfonnyadtak és megrikkul- tak. A vetéseknek legnagyobb része alaacsony. T e n g e r i. A korai vetést kapálni csak ke- vés helyen lehet, minthogy a talaj nagyon száraz és kerges. A vetések általában véve sok kívánni valót hagynak, mert többnyire gyengéek és ritkán keltek; helylyel közel pe- dig például Szaboles vármegyében férgék és hangyák is pusztítják.

D o h á n y. H a j d u vármegyében fé- reg pusztítja, az ültetés ugyszólván teljesen be lett fejezve, a plánták azonban a száraz- ság miatt nem képesek fejlődni. M e s t e r s é g e s k a s z á l ó k o n az eredmény az első kaszálásra ugy mennyiségileg, mint mi- nőségileg kielégítő. A második fűnövére azonban már — ha a hőség és szárazság állandó lesz — nincs remény.

R é t és g y e p s z é n a. A fűkaszálás legközelebb kezdetét veszi, az eredmény előre láthatólag az országban nem lesz mindenütt kielégítő, mert többnyire alaacsony és ritka; a hőség és szárazság következtében azonban csakhamar megvénült; minék folytán a mi- nőség sem lesz valami nagyon jó.

L e g e l ő k mindenütt gyengéek, alig nyuj- tanak már tápot a jószágnak, helyenkint egés- zen koparók és lesültek. S z ő l ő : többé- kevésbé gyenge termés lesz. G y ü m ö l e s : általában csekély termésre van kilátás, mivel mindenütt az országban nagyon hull.

A lókvitelé korlátozó intézkedéseket a pénzügyminiszter egy imént közzétett körren- dete megszüntette, s ezentul mindennemű lo- vaknak külföldre való kivitel újból megen- gedtetik.

Felélős szerkesztő és kiadó laptulajdonos: Vértési Arnold. Főmunkatárs: Karezec Vilmos.

ROHSEIDENE BASTKLEIDER FL 10.50 PER ROBE und besser. Qual. ver- sendet zollfrei das Fabrik-Depot G. Henne- berg (k. k. Hoflieferant), Zürich. Muster- umgehend. Briefe 10 kr. Porto.

Pálinka.

Tisztelettel van szerencém a n. é. közönséget értesíteni, hogy helyben hatvan- utca 1526. sz. a. házban hatóságilag engedélyezett

50 literen felül finom tengeri pálinkát, 14 krért adom literjét.

Szilvorium, égetthor, törzköly.

Ezuttal ajánlom legfinomabb érmelléki és kerti boraimat a legjutányosabb árban.

Nagyrabecsült megrendeléseit elvárva vagyok tisztelettel Berger Emánuel.

Lakások berendezéséhez butorkelméket, szőnyegeket, ágy és asztaltakarókat, paplan és matrácokat, függönyöket, legnagyobb választékban ju- tányos szabott árakon ajánl Kunz József és Társa

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás. Figyelemre méltó! Több mint 100 darab esőköpeny 4-5 frt. STERN IZIDOR főpiacz, Ujfalusi-ház.

Kiváló finom Kárpáti turót és vaját, erdélyi szalámit, mindenféle friss töltésű természetes ásványvizeket igen előnyös árakban ajánl SZABÓ ZSIGMOND.

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet debreczeni főktelep fűszer-, gyarmatáru- csarnok igazgatósága tisztelettel ajánlja t. tagjai becses figyelmébe dusan felszerelt raktárát olcsó árak és becsületes kiszolgál- tatás mellett, különösen pedig t. gazdál- kodó tagjai figyelmébe a következő árukat: Valódi oliva g e p o l a j a t 100 kilóként 45 frt. Ásványgépölaj 24 frt. Szerszám kenőcsöt legjobb minőségűt, korneuburgi állatport, pata kenőcsöt, (nyers vaselne) géptisztító éroz fénymázt, legjobb minőségű belga kék kenőcsöt, továbbá kitünő minőségű tisztán kezelt saját termésű szegszárdi borait és minden e szakmába tartozó czikkeket jutányos és pontos kiszolgáltatás mellett. Tisztelettel az igazgatóság. Csutak Kálmán.

száj- és fogbajokat kezel, valamint odvas fogakat és fogtöveket (fájdalom nélkül érzéketlenítés által) távolít el, fogakat töm és műfog betéteket eszközöl

Dr. TIHANYI SÁMUEL rendelő óráiban (reg. 8—9-ig, d. u. 2—4-ig).

Köszén-kátrányt

legjobb minőségben
zsindely és deszkatekők
behuzására,

mely által azok tartóssága kétszerte
hosszabb, továbbá czulapok, melyek a

földbe ásatnak, kerítések s gazdasági
eszközök befestésére, hordókban
à 50 egész 200 kiló súlytartalommal;
továbbá saját gyártmányu COAKSOT
(pírszén) kovácsok és lakatosok részére,
ajánlja jutányos ár mellett

a légszeszgyár igazgaóbtága
DEBRECZENBEN.

3859. sz.
1888.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa
részéről közhírré tétetik miszerint a vá-
ros tulajdonát képező nagyverdei ven-
dégfogadó, a fürdőházzal és gőzfürdő-
vel s az ezekhez tartozó alkatrészekkel,
továbbá az ugy nevezett Dobospavillon
felszerelésével együtt 4332 frt kikiáltási
ár mellett a folyó 1888. évi novem-
ber 1-től 6 évre 1894. évi október
31-ig; továbbá a Sámson községi Nagy-
Csapszék, a sámsoni közbirtokossággal
közös italméresi és ételadási joggal
együtt 1889. évi január 1-től 3 évre
1891. Deczember 31-ig és végre a sa-
vós guti csapszék, a hozzá tartozó 11 1/2
hold szántó, s illetve kaszálló s legelő
földdel együtt 1889. évi Január 1-től 3
évre 1891. évi deczember 31-ig terjedő
időre, a városház nagy termében, folyó
1888. évi június hó 19-ik napján d. e.
10 órakor nyilvános árverésen, a város
számvevő hivatalnál megtekinthető felté-
telek mellett hasznóberbe fognak adatni.

Miről az árverelni kívánók azzal
értesítetnek, hogy a kikiáltási árak 10%
kát bánatpénzül, az árverelő bizottság
kezeihez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen 1888. Május 28.

A városi tanács.

Kefelés nélkül tükörfényű csizma.

GARTNER REICH

Védjegy. folyadék, francia, vízmentes

pillanat-fénymáza

mely fényt, meg nedves időben
is megtartja. „Egyedül” hivatalo-
san megvizsgált és a bőrnek ártal-
masnak nem talált szer. Egy üveg
ár 450 kr. Szétküldés: 2 üveg
1.30 kr. 6 üveg 5 frt. 12 üveg
1.80 kr. portómentesen. A védjegyre
ügyelendő.

A cs. k. csapatoknál be van vezetve.

Gyár:

Rich. Gaertner, Wien, Giselastr. 4 Part.

Kapható minden nagyobb fúszkereskedés-, csipő
és bőrkereskedésben. Raktár Kohn Adolfnál.

Cs. k. szab.

Kwizda

mosdóvize

lovak számára.

(Restitutionsfluid)

Hosszu évi tapasztalat szerint erősítőnek
nagyobb faradalmak előtt és újra erősítőnek
nagyobb faradalmak után, u. m. külső sérü-
léseknél, közhvény, rheuma kifúszkodásoknál,
a bőr érzéketlenségénél stb.

Egy üveg ára 1 frt. 40 kr.

KWIZDA

cs. k. kir. enged.

Korneuburgi

állattáppora

lovak-, szarvasmarhák- és juhoknak

Kwizda Ferencz János Korneuburg.

cs. kir. udvari szállító es körgyógyyszerész
Sok évi próba szerint állattápláló
porok bizonyult rendes kiszolgáltatás-
mellett étvágyhiányban, tejjavítás-
nak, segítye az állatokat állhatatosságokba-
nedvesség ellen és elállítja azoknak hasbán'
talmaikat.

Ára kis skatulyával 35 kr.

„ nagy skatulyával 70 kr.

Valódi kapható:

DEBRECZENBEN nagyban Geréby Fülöp
nél, kicsinyben Dr. Rotschnek V. Emil gyógy-
szertárában és Riekl J. Nagyváradon Janky
Antal, Miskolcon: Dr. Csorba István, Dr.
Csáthy Gyula, Ujházy Kálmán és Mahr Ká-
rolynál, Nyiregyháza: Szopkó Adolfnál
Korányi Em. gyógyszer. Lederer Ign. gyógyszer
és Szolnokon: Finy Bella gyógyszer. és
Kecskeássy Tódor gyógyszer-táráiban.

Főraktár: Kwizda Ferencz János osztr.
cs. k. és román kir. udvari szállító kor-
neuburgi gyógyszer-tárában.

Azonkívül a koronaországok majd
minden városa és mezővárosaiban van raktely
mi koronként a vidéki lapokban köztudomásra
hozzatik.

Kwizda János Ferencz

osztr. cs. k. és román kir.
udvari szállító.

3260 szám.
1888.

Arverési hirdetmény.

Alólikt kiküldött végrehajtó az 1881.
évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezen-
nel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir.
járásbiróság 3457./888. P. számú végzése
által Hecher József helybeli lakos javára
Móritz József helybeli lakos ellen 100
frt. tőke, ennek 1888. év Mártius hó 1.
napjától számitandó 6% kamatai és eddig
összesen 26 frt 25 kr. perköltség követe-
lés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás
alkalmával bíróság felül foglalt és 349
forint — krra becsült szoba butorok-
ból álló ingóságok nyilvános árverés
utján eladatnak.

Mely árverésnek a 6516./888. sz. ki-
küldést rendelő végzés folytán a helyszi-
nén, vagyis P.-fia utca 842. sz. a. leendő
eszközlésére 1888-ik év június hó 12-ik
napjának délután 3 órája határidőül ki-
tűztetik és ahoz a venni szándékozók
ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg:
hogy az érintett ingóságok ezen árveré-
sen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-sa
értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron
alól is eladatni fognak.

Az elárverendő ingóságok vételára
az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában meg-
állapított feltételek szerint lesz kifizetendő.
Kelt Debreczen, 1888-ik évi május
hó 30. napján.

Sugár Gyula
kir. bírósági végrehajtó.

A hazai és külföldi irodalom jelesebb termékeinek gazdag raktára.

Imakönyvek. Emlékkönyvek pompás kivitelű diszkötésekben.

Ifjúsági iratok. Képeskönyvek.

Földgömbök. Térképek. Atlaszok. Rajz minták

Zeneművek a kezdettől a klasszikus zenéig dus választékban

László Albert

könyv-, zenemű- és papirkereskedése

DEBRECZEN

(Kis-Templom bazár 7.)

Megrendelések mindennemű bel- és külföldi hírlap-, folyóirat- és divatlapra a
legrövidebb idő alatt teljesítetnek.

Bárhon hirdetett vagy megjelent könyv eredeti áron.

Irodalmi újdonságok kívánatra megtekintesül is küldetnek.

Könyv- és könyvmdai megbízások gyorsan és jutányosan foganatosittatnak.

Író-, rajz- és festészeti szerek.
Divatos levélpapír és boríték különlegességek dobozokban
Iráskész-készletek, bronz-, alany-, fa és
ivégből.
Táncszőnyegek. Mulatógyak.

Táncszőnyegek. Mulatógyak.

Ugyvált. hivatali, jogi, gazdasági, orvosi és kézmű-
nyomatott és vonalzatlan gazdasági és
kereskedelmi könyvek
raktára.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

a főpiaczon, a volt Poszert, jelenleg Weisz Sándor ur ujonnan épült házában

egy régen észlelt hiányt pótlendő, a kor igényeinek teljesen megfelelő s egyrészt a gazdasszonyok
kényelme, mint pedig a férfi közönség legnagyobb előnye czéljából

fehéráru és csipkenemű

mosó- és tisztító-intézetet

állítottunk fel.

Emnek szives figyelembe vétele mellett megjegyezzük, hogy az átadott féherneműekre ki-
váló gond fordítottatik s mivel az átadott tárgyak a legelőnyösebb mód szerint,
minden rongálástól menten, tisztítás és fényezés által ugy fognak kinézni, hogy az ujon-
nan vett árakkal vetekedhetnek, reményünk van, hogy a n. é. közönség igényeit ezen okoknál fogva
kifogjuk elégiteni.

Hogy intézetünk működését bárki igénybe vehesse, a mosó-díjakat fölülte mérsékelten szab-
tuk meg, a tárgyakat pedig háztól el- és visszazállítottatjuk.

Az intézet működését hétfőn, 1888. június hó 11-én kezdi meg.

Mosó árjegyzékünkben kiemelhetjük, hogy egy inget 12 krért, egy gallért
2 1/2 krért, egy pár kézelőt (manchetta) 5 krért, egy pár függőnyt két szárnyra 70 krért
eszközölünk.

Ezeken kívül elvállalunk, olesó árak mellett, mindennemű női és férfi ruhákat
mosás- és vasalásra.

A közönség kényelmére a csapó-utca szegletén, Hajdu-ház, a „Biká“-val szem-
ben, BEJELENTÉS: IRODÁT állítottunk fel. Azonkívül értekezhetni velünk telefon utján is.

Midőn még biztosítjuk, hogy fűtőrekvésünk leendő pontos kiszolgálat által meglegedését ki-
érdemelni, a n. é. közönség támogatását kérve,

vagyunk illő tisztelettel

TURAI és FRIEDER,

az „Első debreczeni mosó- és tisztító intézet” tulajdonosai.
Főpiacz, Weisz Sándor ur házában.

Megrendeléseket elfogad Turai Farkas
közvetítő és tudakozó intézete is.